II. ГОД. ЯМБОЛЪ, 13 ЮЛИЙ 1925 ГОД. БРОЙ 99.

ТРАКИЕЦЪ

седмиченъ вестникъ за обществени и стопанско-икономически новини.

:: УРЕЖДА РЕДАКЦИОНЕНЪ КОМИТЕТЪ. ::

Всичко се изпраща до печатница „Свѣтлина"–Марангозовъ–Ямболъ.

АБОНАМЕНТЪ: за година 70 лв. за 6 месеца 35 лв., за 3 — 20 лева.

Отдѣленъ брой 1·50 лева.

ПЛАЩА СЕ: за известия вѣнчални, годежни и именни дни по 50 л., за скръбни—100 лева.

Официални обявления по 1·50 лв. на □ с. м. Сѫдебнитѣ пристави плащатъ по 0·50 лева на дума.

Търговски — по споразумение.

За хрониkиране—5 лева на редъ.

Всичко въ предплата.

Рѫкописи не се връщатъ.

Г-ца Гиника П. Зарпаданова

и

Г-нъ Димчо П. Куруджиевъ

Ще се вѣнчеятъ на 19 юлий, 3 ч. следъ обѣдъ въ църквата «Св. Никола».

Ямболъ. Ямболъ.

Машинна Бакърджийска Работилница

на

Бр. Юр. В. Казанджиеви – Ямболъ.

Изработва за настѫпающия сезонъ разни системи

Казани за варене спиртни пития

отъ специално подбранъ за цельта материалъ.

Приематъ се порѫчки въ ограничено количество.

Нуждающитѣ се да побързатъ съ порѫчкитѣ си.

Съ почить:

1—3 **Бр. Вълко и Георги Юр. Казанджиеви.**

БЛАГОДАРНОСТЬ.

Ямболското Музикално Д-во «ГУСЛА» изказва своята сърдечна благодарность на г-да: подполков. Калчевъ — началникъ на гарнизона, подполков. Сарафовъ — комендантъ на града, Д. Поповъ — директоръ на гимназията, подполков. Анастасовъ — командиръ на 37 п. пиринска дружина, Ст. Митевъ — кметъ на града и П. Кючуковъ — околийски началникъ, които съ своето ценно съдействие допринесоха твърде много за тържественото отпразнуване 25 годишния юбилей на дружеството, което стана на 27 и 28 т. м., а така сѫщо — и на ямболскитѣ граждани, които масово се стекоха на юбилейния концертъ, утрото и градинското увеселение.

Химическо чистене костюми.

Срещу Ив. Райновъ, въ дюкяна на Бр. Данкови, откривамъ на ново ателие за химическо чистене костюми, приемамъ и поправки. Задоволяване вкусъ и акуратностъ доказани.

ГЕОРГИ АРНАУДОВЪ

3—10

ДУХОВЕНЪ ИНТЕРНАЦИОНАЛЪ.

Казватъ, че човѣкъ ималъ, за отлика отъ животнитѣ, притежанието на социално съзнание. Древностьта още отсѫди: човѣкъ е социално животно. Естествено е, че социалното чувство е пропорционално на своя общочовѣшки, интернационаленъ мащабъ. Досега, обаче, сепаристичнитѣ интереси на разни групи, общества и държави сѫ посѣгали на социалния идеалъ съ «червени», «зелени», «оранжеви» прийоми и днесъ, думата интернационалъ е доволно опорочена за повечето хора. Това обаче, не й пречи да пази своя истински и последенъ смисълъ — като обетована земя за страдащото човѣчество: Миръ, равенство, братство, свобода. Днешния социаленъ парадоксъ (лъжеобщественостьта) е парадокса на човѣчностьта (лъжлива надживотинска еволюция. Наистина обществениятѣ групи се централизирватъ повече отъ всѣкога. Творятъ се и предвиждатъ пѫтища за заздравяване на социалнитѣ отношения. Хирургическитѣ мѣрки помагатъ само донѣкѫде. Защото въ престѫпленията противъ обществото днесъ личатъ всичкитѣ белези не само на една частична идеология, но това сѫ по-скоро болезнени прояви на човѣшка дегенерация.

Следъ премахването на робството, следъ братскитѣ освободителни войни и международни пацифистични и стопански конференции — все още изглеждаше, че социалното чувство добива хуманитаренъ наклонъ. Но съ «великата» война въ сърцето на културния материкъ, съ ужаснитѣ физиономии на Ландювци и Хаармановци, съ мексиканскитѣ пладнешки саморазправи съ револвери и ножове за убеждения, нима не пада съвсемъ фалшивата маска на цивилизацията и културата!

И днесъ, ако отъ дълбинитѣ на сепнатитѣ и здрави съвести се отправя повикъ за омиротворение и очовѣчаване, това трѣбва да започне отъ найестествения и рационаленъ пѫть: очовѣчаване на човѣка!

Отъ своя страна човѣкътъ теоретично е подготвенъ за хармониченъ социаленъ животъ. Християнството, еволюционния социализмъ, научния монизмъ — сѫ идеали, които чакатъ малко повече чувства, за да станатъ плѫть и кръвь на човѣка: сѫщата интензивность на чувствата, които той е изразходвалъ до сега подиръ тѣсно групови идеологии. Реакцията сѫществува всѣкога. Дори у всѣки човѣкъ: защото човѣкътъ естествено е добъръ. И всички, тъкмо и рушителитѣ на човѣшкото братство, чувствать, може би, че сѫ попаднали въ едно св. Витовско хоро, отъ което съ облекчение биха желали незабавно да могатъ нѣкакъ да се освободятъ. Нуженъ е първия трепетъ, първия позивъ, така както се създава войната, революцията, партийния сговоръ.

Защо наредъ съ толкова партии да не би могла да се създаде една велика «Лига на човѣчностьта и мира», която единствено би могла да уреди всички противоречия? Тая лига ще има интернационаленъ характеръ, защото тя ще търси преди всичко да издигне гласъ за правата на човѣка, какъвто и да е той, безъ да се посѣга на неговитѣ убеждения, народность и пр. Духовния интернационалъ нѣма да се интересува за политическия такъвъ. Важно е, въ очитѣ на човѣка да се издигне ближния — било въ границитѣ на своята държава, било въ мащаба на вселената.

Въ това мощно движение трѣбва да влѣзе всичко, което все още чувства и мисли въ човѣшки рамки. Интелигенцията е обвинявана въ социално отстѫпление: тя трѣбва да даде примѣръ, че ученитѣ й и културни занятия сѫ имали всѣкога една цель: човѣкътъ. Хората на науката, мисъльта и изкуството, всички духовни и обществени водачи трѣбва да хвърлятъ първата брънка за обединението на човѣчеството въ името на общочовѣшката мисъль и душа. Мирниятъ гласъ на просвѣтата всѣкога би могълъ да надвика пазарскитѣ крѣсъци на политицитѣ (Дай Боже политицитѣ да се затрогнатъ първи, и обществото на народитѣ да не остане празна фирма). Училището е най-отговорния институтъ за сграждането на човѣшки характери. Еднакъвъ дѣлъ ще трѣбва да поеме и семейството, чиито основи сѫ разклатени. Църквата не може да има освенъ сѫщата задача. Жената, нека не забравя, че е първостепененъ социаленъ факторъ, и че могѫщия образъ на майката или любимата всѣкога би могълъ да бѫде единъ решителенъ бемолъ въ общественитѣ противоречия.

Сформирувано едно сюблимно и могѫщо обществено мнение, то всѣкога може да дава едно просвѣтлено отправление на общественитѣ сили, надъ ексцеситѣ и паденията, къмъ творческа и любвеобилна взаимопомощь и благодеяние. Дѣлото на етичната дегенерация трѣбва да се обезличи и изолирва полека лека, — да се надскочи съ една целесъобразна сплотеность. Това не е утопия и сантименталность. Ако партийни сговори обединяватъ стотици хиляди, защо единъ човѣшки сговоръ да не се отекне въ милиони. Трѣбва само да му се даде начало. Би се възразило, че пѫтищата на общото, всемирно разложение, сплитатъ тия на частното. Но и тукъ трѣбва да се тръгне отъ пѫтя на малкото: постижението е само стѫпки следъ началото на отдѣлното желание.

Полека лека отъ отдѣлнитѣ съзнания къмъ общитѣ, ще се промъква топлината на вѫтрешния духовенъ интернационалъ, на всемирно омиротворение и междучовѣшкото зачитане, подъ сѣнката на които само отдѣлнитѣ общества могатъ да принесатъ своята творческа данъ въ общочовѣшката съкровищница.

Нека огромна пацифистична вълна залѣе отъ всички страни земното кълбо и да отекне далечь въ мировото пространство звукътъ на гигантската братска целувка на човѣчеството помежду си.

Деньтъ на духовния интернационалъ е далеченъ блѣнъ, но той ще бѫде първия реаленъ день отъ човѣшкия календарь.

Zoo.

АГЕНЦИЯ „ВЪРЗА РАЗГЛАСА" ПРИЕМА РЕКЛАМИ ЗА В. „ТРАКИЕЦЪ" И ДР.

Научна Седмица

„За" и „противъ" въ науката.

Само за онова, което още не е сѫществувало, не е имало, може би, „за" и „противъ" между хората. Не е била пощадена отъ това и нагледната истина на експерименталната наука. Наистина все по-малко става разногласието, колкото се отива къмъ практичнитѣ и леснопровѣримитѣ детайлни области на науката. Все пакъ, характерно е, че и тукъ, всѣкога и днесъ, между хората на науката се срещатъ решителни разногласия по отношение, дори на такива „административни" въпроси, като систематиката въ нѣкои дисциплини.

Все по-чувствителни ставатъ тия разногласия, като се върви къмъ общитѣ, обобщаващи, принципални, или неподаващи се на експеримента въпроси. Би се възразило, че това нѣма обективно значение за науката. Такова едно твърдение би се ползовало на съждението, че истината е на страната на ония учени (респ. наука,), чиито идеи могатъ всѣкога да бѫдатъ провѣрени съ физиченъ или умственъ експериментъ. Това ще рече, че съвокупностьта на опитно доказания наученъ материалъ съставя истинската и изчерпана (за дадено време и условия) научна действителность, каквато се съдържа въ учебницитѣ или академическитѣ курсове.

Действително, характеристиката на една дейность, като научна почва (като методъ) съ нейната обективно експериментална стойность. Това различава легендата отъ научната истина. Дедуктивно — научната истина е по характеръ символна, а индуктивно — тя е почти всѣкога относителна. Миналото и настоящето ни показватъ, че научни основи, считани за безрезервно трайни, преживѣватъ катастрофални удари. Научния светогледъ е незатворенъ въ началото и края: отъ гледището на едно експериментално научно мисление, невъзможенъ е единъ завършенъ, комплексенъ мирогледъ.

Интересни сѫ затова, отъ психологическа страна, нѣкои пристрастни особености, които хвърлятъ отчасти сѣнката на недобросъвестностьта върху известни (и болшинството) адепти и поклоници на науката.

На първо мѣсто: считатъ се за хора на официалната наука, само ония, които сѫ специалисти и детайлисти въ нѣкой отдѣлъ на една дисциплина, която нѣма за цѣль повече отъ описателното разглеждане на обектитѣ си. Друго, малко по-широко гледище е, да се идентифицира научната истина съ мирогледа на категорията учени — материалисти, такива които твърдятъ безрезервно, че „не ще знаемъ". Вѣрата пъкъ на нѣкои въ всемогѫществото на науката, стои вънъ отъ методологичната страна на последната.

Такова едно отношение къмъ науката игнорира съзнателно една половина отъ постиженията и възможноститѣ на самата наука. Преди всичко, днесъ, първобитно-механично е да се мисли, че експеримента изчерпва сферата на научния методъ. На еднакво ниво съ него стоятъ (нѣкжде дори ги превъзхождатъ) метода на вероятноститѣ и творческата интуиция. Ярко обосноване на това намираме въ книгата на единъ отъ най-голѣмитѣ математици Анри Поанкаре „Наука и методъ". Той доказва че математичната дейность не съвпада съ логичното мислене, а е par exellence художествено интуитивно творчество. Хората съ силно практична логика и паметь не всѣкога могатъ да разберать и запомнятъ едно математично действие. Дори и да имъ бѫдатъ понятни числовитѣ отношения, за тѣхъ остава „непозната земя" живата реалность на символитѣ напр. величина, функция, пространство, сила и пр. Интуитивния методъ на Анри Бергсонъ все повече добива класически разцвѣтъ, въпреки формалнитѣ си недостатъци. Впрочемъ той винаги е сѫществувалъ. Въ превъзходно написаната си книжка „Знание и вѣра въ научното познание", проф. Сп. Казанджиевъ мотивира гносеологически хипотезния характеръ на нашето мисление, както и неотлъчното участие на вѣра въ познанието. Френ-